

บทคัดย่อผลงานวิชาการ
เศรษฐศาสตร์แรงงานและพัฒนา

นัยสัมพันธ์ของเศรษฐกิจดิจิทัล ไทยแลนด์ 4.0 และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กาญจนาท เรืองวารากร^{1*} และพรรณี ประเสริฐวงศ์²
Kanjanat Ruangvarakorn^{1*} and Pannee Prasertwong²

บทคัดย่อ

ประเทศไทย 4.0 ได้ก้าวสู่โลกยุคเศรษฐกิจดิจิทัลที่ต้องขับเคลื่อนให้เกิดนวัตกรรมเพื่อก้าวทันใน
โลกธุรกิจแต่ก่อนที่ประเทศไทยจะก้าวสู่ 4.0 นั้นได้ผ่านยุคของการเป็นประเทศเกษตรกรรม 1.0 ยุค
อุตสาหกรรมเบา 2.0 ยุคอุตสาหกรรมหนัก 3.0 ประเทศไทยตกอยู่ในฐานะประเทศเศรษฐกิจที่มีรายได้ปาน
กลางอยู่ 20 ปี เนื่องจากสถานะของเศรษฐกิจโลกมีการแข่งขันมากขึ้นถึงเวลา แล้วที่ประเทศไทยจะต้องมี
รูปแบบความเป็นจริง ดังนั้นเศรษฐกิจประเทศไทยจะต้องเปลี่ยนผ่านจากจุดขับเคลื่อนสู่คนวัตกรรมสำคัญ
ที่สามารถทำให้ประเทศไทยต้องปรับเปลี่ยนมุ่งสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ยั่งยืนได้ คือ การปฏิรูปการศึกษาซึ่ง
จะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของเครื่องมือเครื่องใช้ในการเรียนการสอน ดังนั้น การร่วมมืออย่าง
จริงใจของคนไทยในประเทศจึงจะบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

¹ รองศาสตราจารย์ ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² รองศาสตราจารย์ ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

*Corresponding author E-mail address: noopannee@gmail.com

ทิศทางแรงงานไทยในกระแส AEC

ญาดา ประภาพันธุ์^{1*}
Yada Prapapaun^{1*}

บทคัดย่อ

การร่วมมือของกลุ่มประเทศสมาชิก ASEAN 10 ประเทศและประเทศคู่เจรจาอีก 6 ประเทศ เพื่อให้ AEC ดำเนินอย่างเป็นทางการเมื่อปลายปี 2015 นั้น ย่อมส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงตลาดการค้า การลงทุน และตลาดแรงงานในภูมิภาคนี้ ประเทศไทยซึ่งเป็นสมาชิกอยู่ด้วยจึงน่าจะได้รับผลกระทบจากการร่วมมือทาง เศรษฐกิจดังกล่าวด้วย ความอยู่รอดและรุ่งเรืองของประเทศจึงอยู่ที่การปรับตัวของสังคมไทย

การศึกษานี้มีจุดประสงค์จะชี้ให้เห็นผลของการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานที่จะเกิดขึ้นในภูมิภาค และโดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดในประเทศไทยเป็นสำคัญ ในการศึกษาใช้วิธีศึกษาเชิงพรรณนาโดยใช้ข้อมูลจาก เอกสารเป็นหลัก (Documentary Research) ทั้งนี้เอกสารสำคัญมาจากหน่วยงานรัฐบาล องค์กรระหว่าง ประเทศ เช่น ILO, ADB และงานวิจัยเป็นหลัก

จากการศึกษาพบว่าตลาดแรงงานไทยหลังจากเปิด AEC มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง โดยการผลิต มีลักษณะของสินค้าและบริการที่ใช้ทักษะสูงเพิ่มขึ้น และจะต้องการแรงงานทักษะสูงที่ได้รับการศึกษาและ ฝึกอบรมมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งใน สาขาช่าง วิศวกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการจัดการ ขณะที่ ปัจจุบันประเทศไทยยังมีแรงงานทักษะสูงในสาขาที่ต้องการไม่เพียงพอ การศึกษาและฝึกอบรมยังไม่สนองต่อ ความต้องการของตลาดในปัจจุบันและอนาคตได้ดีเท่าที่ควร กล่าวได้ว่ามีปัญหาของความไม่สมดุลของ ตลาดแรงงานประกอบกับโครงสร้างประชากรของไทยกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุซึ่งเป็นการลดปริมาณแรงงาน ในขณะที่อัตราพึ่งพิงกลับสูงขึ้น ดังนั้นประเทศไทยประสบปัญหาด้านอุปทานของแรงงานไม่สามารถสนองกับ อุปสงค์ต่อแรงงาน ซึ่งหากไม่แก้ไขอย่างจริงจังแล้วการเปิด AEC รุ่งแต่จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน ทักษะสูงเข้ามา และให้ประโยชน์แก่ชาวไทยน้อยกว่าที่วาดหวังเอาไว้

ดังนั้นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในประเทศไทยจึงควรพิจารณาแก้ไขด้านทรัพยากรมนุษย์โดยด่วน ทั้งด้าน การศึกษา ฝึกอบรม ให้สอดคล้องกับความต้องการและความเป็นจริง ตลอดจนการพยายามเปลี่ยนแปลง ทักษะคิดทางการศึกษาด้วย ทั้งนี้โดยคำนึงถึงคุณภาพการศึกษาและการฝึกอบรมร่วมไปกับปริมาณ

¹ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

*Corresponding author E-mail address: vadaprapapun@hotmail.com

สภาพปัญหาและแนวทางในการจัดการความขัดแย้งของแรงงานไทยและแรงงานพม่า
ในธุรกิจฟาร์มไก่ไข่เขตอำเภอบางเลนจังหวัดนครปฐม
Problems and Solution Guidelines
for Conflict Management of Thai and Burmese Migrant Workers
in the Egg Business at Banglen, Nakhonpathom Province

ณัฐกมล วีระพันธ์ยานนท์^{1*} และพิทักษ์ ศิริวงศ์²
Nutkamol Weerapunyanon^{1*} and Phitak Siriwong²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการทำงานของแรงงาน การยอมรับและการปรับตัวของแรงงานไทยและแรงงานพม่าที่มีต่อกัน และเพื่อศึกษาแนวทางการจัดการความขัดแย้งในแรงงานไทยและพม่าของผู้ประกอบการและหัวหน้างานในธุรกิจฟาร์มไก่ไข่ ที่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวนทั้งหมด 17 คน ผลการวิจัยพบว่า แรงงานไทยมีการยอมรับและการปรับตัวที่ดีในการทำงานและอยู่ร่วมกับแรงงานพม่า เมื่อแรงงานพม่าประสบปัญหาต้องการความช่วยเหลือ แรงงานไทยมักให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี แต่ปัญหาในการทำงานของแรงงานไทยและแรงงานพม่า พบว่า การสื่อสารที่ขาดความเข้าใจกันอย่างแท้จริงส่งผลให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน และเกิดความสับสนในการสื่อสารทำให้ความหมายเปลี่ยน จนทำให้เกิดความเข้าใจผิด นำไปสู่ต้นเหตุของการทะเลาะวิวาท และความขัดแย้งทางด้านความคิด คือ การคิดว่าตนเองทำงานหนักอยู่ฝ่ายเดียว ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงาน และต้องได้รับการแก้ไขปัญหาทั้งสิ้นโดยอาศัยการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดและปรับทัศนคติในการอยู่ร่วมกันของแรงงานไทยและแรงงานพม่าเพื่อให้ทำงานอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

คำสำคัญ: สภาพปัญหา แนวทางในการจัดการความขัดแย้ง แรงงาน

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

*Corresponding author E-mail address: fmfamily@hotmail.com

การพัฒนาเยาวสตรีไทยและความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน
The Development of Young Thai Women and
Readiness for the Realization of ASEAN Community

เบญจวรรณรี โชติช่วงนิรันดร์^{1*}
Benchawanaree Chodchaungnirun^{1*}

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นบทความที่ได้จากการทำวิจัยเรื่องการพัฒนาเยาวสตรีไทยและความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความพร้อมของเยาวสตรีไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งผลการวิจัยจะแสดงให้เห็นถึงภาพรวมสถานการณ์ของเยาวสตรีไทยทั้งด้านทุนทางปัญญา ทุนทางสังคม และทุนทางอารมณ์ของเยาวสตรีไทย โดยผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง และทำการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการ จนได้ข้อสรุปว่า การก้าวสู่เป็นประชาคมอาเซียน เยาวสตรีไทยต้องเตรียมความพร้อมทั้งด้านความรู้ เจตคติ ทักษะคต อารมณ์และเอกลักษณ์วัฒนธรรมแห่งกุลสตรีไทย ซึ่งจะเป็นเครื่องมือที่จะทำให้เยาวสตรีของไทยสามารถนำศักยภาพที่มีอยู่ออกมาใช้เพื่อตนเอง และประเทศชาติได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียนที่ประกอบด้วย 1. ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community หรือ APSC) ที่เยาวชนไทยต้องรู้จักบทบาทหน้าที่ของตน ซึ่งต้องพัฒนาทุนทางอารมณ์ 2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC) ที่เยาวสตรีไทยต้องพัฒนาทุนทางปัญญา ทักษะความรู้ด้านต่างๆ ที่หลากหลาย 3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community หรือ ASCC) ที่เยาวสตรีของไทยต้องพัฒนาทุนทางสังคม ซึ่งรวมถึงเอกลักษณ์วัฒนธรรมทั้งของตนเองและกลุ่มอาเซียนให้มากขึ้น

คำสำคัญ: ประชาคมอาเซียน การพัฒนา เยาวสตรี

¹ อาจารย์ ดร. ประจักษ์ เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

*Corresponding author E-mail address: dr.benchawanaree@gmail.com

การเลือกปฏิบัติต่อค่าจ้างระหว่างชายและหญิงในอุตสาหกรรมการศึกษาไทย

Gender Wage Discrimination in the Thai Education Sector

พิชญญาณ วิริยะธนาธีรกุล^{1*} และธัญมัทธ สรุงบุญมี²
Pitchaya Wiriyanateerakul^{1*} and Tanyamat Srungboonmee²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาในประเด็นการเลือกปฏิบัติต่อค่าจ้างระหว่างชายและหญิงในอุตสาหกรรมการศึกษาไทย โดยแยกการศึกษาเป็น 2 ส่วน คือ ปัจจัยที่มีผลต่อค่าจ้าง และสาเหตุความแตกต่างของค่าจ้างระหว่างแรงงานชายและหญิง ซึ่งใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากโครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรที่วราชนาจักรของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่สำรวจในไตรมาสที่ 3 (กรกฎาคม-กันยายน) พ.ศ. 2558 ซึ่งศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานทั้งเพศชายและหญิงอายุระหว่าง 25-60 ปี โดยประยุกต์ใช้แนวความคิดในการจำแนกสาเหตุความแตกต่างของค่าจ้างระหว่างแรงงานชายและหญิงของ Oaxaca-Blinder (1973) สามารถแบ่งเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่สามารถอธิบายได้ คือ ความแตกต่างของคุณลักษณะส่วนบุคคล และส่วนที่อธิบายไม่ได้ที่เกิดจากความแตกต่างของผลตอบแทนต่อคุณลักษณะส่วนบุคคล อาจเรียกส่วนนี้ว่าเกิดจากการเลือกปฏิบัติผลการศึกษาพบว่าแรงงานหญิงได้รับค่าจ้างน้อยกว่าแรงงานชายที่ไม่ได้เกิดจากคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ด้อยกว่าชาย แต่มาจากผลตอบแทนต่อคุณลักษณะส่วนบุคคล การค้นพบนี้จึงเป็นหลักฐานที่ว่าการเลือกปฏิบัติในอุตสาหกรรมการศึกษาไทย

คำสำคัญ: ค่าจ้าง การเลือกปฏิบัติต่อค่าจ้าง การจำแนกความแตกต่างของค่าจ้างระหว่างชายและหญิง

¹ นักศึกษาระดับปริญญา สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² อาจารย์ ดร. ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*Corresponding author E-mail address: pitcharita@gmail.com

อัตราค่าจ้างที่ต่างกันระหว่างแรงงานชายและหญิงในสถาบันการเงินของประเทศไทย

Gender Wage Gap in Thailand's Financial Intermediation Sector

สุทธินีย์ วรรณคำ^{1*} และธัญมัทธม สรุงบุญมี²
Suttinee Wannakon^{1*} and Tanyamat Srungboonmee²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาอัตราค่าจ้างที่ต่างกันระหว่างแรงงานชายและหญิงที่ทำงานในสถาบันการเงินของประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วราชอาณาจักร “The Labor Force Survey 2015” ในไตรมาสที่ 3 ผู้วิจัยใช้เทคนิค Oaxaca decomposition (Oaxaca, 1973) เพื่อจำแนกความแตกต่างของอัตราค่าจ้างระหว่างแรงงานชายและหญิง แบ่งเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่อธิบายได้ เกิดจากความแตกต่างด้านคุณสมบัติของบุคคลหรือทุนมนุษย์ และส่วนที่อธิบายไม่ได้ที่เกิดจากความแตกต่างของผลตอบแทนต่อคุณสมบัตินั้นๆ หรือเรียกกันว่าเป็นส่วนที่อาจเกิดจากการเลือกปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่าแรงงานชายได้รับอัตราค่าจ้างมากกว่าแรงงานหญิง อยู่ที่ ร้อยละ 11.85 ซึ่งส่วนแรกมาจากการที่แรงงานชายมีคุณสมบัติที่ดีกว่าร้อยละ 0.43 ส่วนที่สองเกิดจากการที่แรงงานมีคุณสมบัติที่มองเห็นได้เหมือนกันทุกประการ แรงงานชายได้รับอัตราค่าจ้างมากกว่า ร้อยละ 11.42 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ 0.05 ผลการวิจัยเหล่านี้รวมกับการสัมภาษณ์แรงงานที่ทำงานในสถาบันการเงินแสดงให้เห็นมากขึ้นว่าการเลือกปฏิบัติต่อแรงงานหญิงในสถาบันการเงิน

คำสำคัญ: อัตราค่าจ้างที่ต่างกันระหว่างแรงงานชายและหญิง จำแนกความแตกต่างของอัตราค่าจ้าง การเลือกปฏิบัติต่อแรงงานหญิง

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² อาจารย์ ดร. ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

*Corresponding author E-mail address: suttinee_095@hotmail.com

ปัจจัยทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพล
ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไทยโดยการวิเคราะห์การถดถอย
Economic and Tourism Factors Affecting to
Gross Domestic Product of Thailand by Regression Analysis

อนรรักษ์ ทองขาว^{1*} และสายนนท์ สหุพันธ์²
Anurak Tongkaw^{1*} and Sayanon Sahunan²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางการท่องเที่ยว กับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ดังนั้น สมการถดถอยที่ได้จากการศึกษานี้จะแบ่งเป็น 2 สมการ ดังนี้ 1. สมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และ 2. สมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการท่องเที่ยวกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลายาวปีโดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงซ้อนโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการประมวลผล

ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ได้แก่ ลอการิทึมธรรมชาติของอัตราเงินเฟ้อในประเทศไทย (lnINF) และลอการิทึมธรรมชาติของหนี้รัฐบาลประเทศไทย (lnGOVD) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และปัจจัยทางการท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ได้แก่ ลอการิทึมธรรมชาติของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวอินเดีย (lnIND) และลอการิทึมธรรมชาติของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีน (lnCHI) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

คำสำคัญ: ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ อัตราเงินเฟ้อในประเทศไทย หนี้รัฐบาลประเทศไทย

¹ อาจารย์ ประจำภาควิชาศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา

² อาจารย์ ประจำภาควิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยดุสิตธานี พัทยา

*Corresponding author E-mail address: Anurak.to@dtc.ac.th